

Dementie en de verwarrende wereld

Raymond Huisman over zijn ontwerp "verwarde wereld: versnippering van tijd en ruimte".

De beleving van een dementerende van zijn omstandigheden en zijn omgeving wordt, vermoed ik, constant gefrustreerd door doodlopende wegen en onmacht.

Om de beschouwer een onderdeel van die verwarring te laten voelen heb ik een schilderij ontworpen dat specifiek ingaat op de overweldigende hoeveelheid visuele informatie die ons dagelijks omringt, maar waarvan we ons in gezonden doen nauwelijks bewust zijn. Totdat onze geest zijn onderscheidend vermogen verliest. Het schilderij is erop gericht onze normale manier van kijken te volgen en te misleiden. De beschouwer wordt stap voor stap in het beeld getrokken. Eenmaal in de diepste, 'oudste regionen' van het schilderij beseft hij dat er (voor dementerenden) geen weg terug is. Zij zijn gevangen in de 'spiegelwereld'. Wanneer je denkt aan de consequenties rijzen de haren je te berge.

In dit ontwerp heb ik het volgende geprobeerd. De eerste ruimte die zichtbaar is achter de 'glazen wand' is een smalle gang met weer zo'n zelfde wand. Alle delen zijn doorzichtig, maar nadere beschouwing laat zien dat alle compartimenten gesloten zijn. Een liftdeur links komt uit op een ruimte van enkele vierkante meters. Ernaast gelegen een ruimte die onbetreedbaar is. Erachter meer dezelfde ruimtes, die door spiegeling en verandering van ruimte moeilijker te volgen zijn. Maar wel duidelijk is het volgende: meer naar achter wordt het gebouw 'ouder', en anders. Patiënten bevinden zich in deze ruimten. Of zijn het alleen spiegelingen, of herinneringen? Links, achter in het gebouw, verschijnt een totaal andere ruimte, een galerij met gewelven die opdoemt uit elkaar kruisende spiegelingen, tastbare bouwonderdelen en associatieve hersenspinsels van patienten, een herinnering van een reis misschien.

In het midden een vorm die doet denken aan het dakraam boven de restauratie en het gebouw wat eruit ziet als een schip. Elkaar overlappende spiegelingen, omkeringen van perspectief maken het er niet makkelijker op je te oriënteren. Zijn we soms op een haven? Een vliegveld, ziekenhuis, een kantoor? Of toch een treinstation?

Het schilderij zal ook schilderij kunstig verschillende anachronismen bevatten. Motieven en stijlen uit het verleden kunnen soms hun eigen leven gaan leiden, hier en daar.

Deze wereld lijkt op de onze, maar het is bijna niet uit te maken wat spiegelingen zijn en wat echte ruimte is, wat 'nu' is en wat 'beelden uit de herinnering' van een van de afgebeelde mensen, die zo te zien zijn vastgelopen in hun zoektocht naar herkenning en een weg terug naar huis.